

แผนบริหารความเสี่ยง

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว
อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู
ปีงบประมาณ ๒๕๖๕

คำนำ

การบริหารความเสี่ยงเป็นหน้าที่ของทุกคนในองค์กรตั้งแต่ผู้บริหารจนถึงเจ้าหน้าที่ทุกระดับเพราะการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพต้องเริ่มตั้งแต่การกำหนดกลยุทธ์ด้วยการมองภาพรวมทั้งหมดขององค์กรโดยคำนึงถึงเหตุการณ์หรือปัจจัยเสี่ยงที่สามารถส่งผลกระทบต่อมูลค่ารวมขององค์กรแล้วกำหนดแผนการจัดการความเสี่ยงเพื่อให้ความเสี่ยงขององค์กรอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับและจัดการได้เพื่อการสร้างหลักประกันที่องค์กรจะสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

คณะผู้บริหารความเสี่ยงองค์กรบริหารส่วนตำบลหนองบัวได้จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ ขึ้นเพื่อให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการทุกฝ่ายมีความเข้าใจถึงกระบวนการบริหารความเสี่ยงสามารถดำเนินการบริหารความเสี่ยงตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่ได้กำหนดไว้ในแผนซึ่งเป็นการลดมูลเหตุและโอกาสที่จะเกิดความเสียหายให้ระดับความเสี่ยงและขนาดของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ประเมินได้ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ

แผนบริหารความเสี่ยงนี้จะบรรลุวัตถุประสงค์ตามความคาดหวังได้ก็ต่อเมื่อได้มีการนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทุกฝ่ายทุกกลุ่มงานที่จะให้ความร่วมมือในการนำไปดำเนินการต่อและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนบริหารความเสี่ยงฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกระดับรวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานต่อไป

คณะผู้บริหารความเสี่ยง
องค์กรบริหารส่วนตำบลหนองบัว
ตุลาคม ๒๕๖๔

สารบัญ

บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑. หลักการและเหตุผล	๑
๒. วัตถุประสงค์ของแผนบริหารความเสี่ยง	๑
๓. เป้าหมาย	๒
๔. ประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยง	๒
๕. นิยามความเสี่ยง	๒
บทที่ ๒ ข้อมูลพื้นฐานของอบต.หนองบัว	๓
๑. ด้านกายภาพ	๓
๒. ด้านการเมือง/การปกครอง	๕
๓. ประชากร	๗
๔. สภาพสังคม	๘
๕. ระบบบริการพื้นฐาน	๑๐
๖. ระบบเศรษฐกิจ	๑๑
๗. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม	๑๓
๘. ทรัพยากรธรรมชาติ	๑๓
บทที่ ๓ แนวทางการบริหารความเสี่ยง	๑๔
๑. แนวทางดำเนินงานและกลไกการบริหารความเสี่ยง	๑๔
๒. โครงสร้างการบริหารความเสี่ยง	๑๕
๓. คณะผู้บริหารความเสี่ยง	๑๖
บทที่ ๔ กระบวนการบริหารความเสี่ยง	๑๖
๑. การระบุความเสี่ยง	๑๗
๒. การประเมินความเสี่ยง	๑๘
๓. การจัดการความเสี่ยง	๒๕
๔. การรายงานและการติดตามผล	๒๕
๕. การประเมินผลการบริหารความเสี่ยง	๒๖
๖. การทบทวนการบริหารความเสี่ยง	๒๖

บทที่ ๑ บทนำ

๑. หลักการและเหตุผล

การบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือทางกลยุทธ์ที่สำคัญตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่จะช่วยให้การบริหารงานและการตัดสินใจด้านต่างๆ อาทิการวางแผนการกำหนดกลยุทธ์การติดตามควบคุมและประเมินผลการปฏิบัติงานตลอดจนการใช้ทรัพยากรต่างๆอย่างเหมาะสมมีประสิทธิภาพมากขึ้นและลดการสูญเสียและโอกาสที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่องค์กร

ภายใต้สภาวะการดำเนินงานของทุกๆ องค์กรล้วนแต่มีความเสี่ยงซึ่งเป็นความไม่แน่นอนที่อาจจะส่งผลกระทบต่อ การดำเนินงานหรือเป้าหมายขององค์กรจึงจำเป็นต้องมีการจัดการความเสี่ยงเหล่านั้นอย่างเป็นระบบโดยการระบุ ความเสี่ยงว่ามีปัจจัยเสี่ยงใดบ้างที่กระทบต่อการดำเนินงานหรือเป้าหมายขององค์กรวิเคราะห์ความเสี่ยงจากโอกาสและ ผลกระทบที่เกิดขึ้นจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงกำหนดแนวทางในการจัดการความเสี่ยงและต้องคำนึงถึงความ คุ่มค่าในการจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม

นอกจากนี้ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายในพ.ศ. ๒๕๔๔ ได้กำหนดให้ส่วนราชการต้องมีการประเมินความเสี่ยงและปรับปรุงระบบการควบคุมภายในและตามกรอบแนว ทิศทางการประเมินองค์การมหาชนประจำปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๒ ของสำนักงานก.พ.ร. ได้กำหนดให้มีตัวชี้วัดบังคับด้าน การกำกับดูแลกิจการและการพัฒนาองค์กรโดยมีตัวชี้วัดย่อยด้านการบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์วัดผล ตัวชี้วัดดังกล่าวด้วย (องค์ประกอบที่ ๔)

ดังนั้นคณะผู้บริหารความเสี่ยงองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว จึงได้จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงของอบต. หนองบัว ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ ขึ้นมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรมรวมทั้ง กระบวนการดำเนินการต่างๆเพื่อลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายให้ระดับของความเสี่ยงและ ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับประเมินควบคุมและตรวจสอบได้อย่างมีระบบ

๒. วัตถุประสงค์ของแผนบริหารความเสี่ยง

- ๑) เพื่อให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานเข้าใจหลักการและกระบวนการบริหารความเสี่ยงของอบต.หนองบัว
- ๒) เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับทราบขั้นตอนและกระบวนการในการวางแผนบริหารความเสี่ยง
- ๓) เพื่อให้มีการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
- ๔) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงของอบต.หนองบัว
- ๕) เพื่อเป็นเครื่องมือในการสื่อสารและสร้างความเข้าใจตลอดจนเชื่อมโยงการบริหารความเสี่ยงกับกลยุทธ์ของ อบต.หนองบัว
- ๖) เพื่อลดโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับองค์กร

๓. เป้าหมาย

- ๑) ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริหารความเสี่ยงเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงานตาม ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติงานประจำปีให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้
- ๒) ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานสามารถระบุความเสี่ยงวิเคราะห์ความเสี่ยงประเมินความเสี่ยงและจัดการความเสี่ยง ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
- ๓) สามารถนำแผนบริหารความเสี่ยงไปใช้ในการบริหารงานที่รับผิดชอบ
- ๔) เพื่อพัฒนาความสามารถของบุคลากรและกระบวนการดำเนินงานภายในองค์กรอย่างต่อเนื่อง
- ๕) ความรับผิดชอบต่อความเสี่ยงและการบริหารความเสี่ยงถูกกำหนดขึ้นอย่างเหมาะสมทั่วทั้งองค์กร
- ๖) การบริหารความเสี่ยงได้รับการปลูกฝังให้เป็นวัฒนธรรมขององค์กร

๔. ประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยง

การดำเนินการบริหารความเสี่ยงจะช่วยให้ผู้บริหารมีข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจได้ดียิ่งขึ้น และทำให้องค์กรสามารถจัดการกับปัญหาอุปสรรคและอุปสรรคได้ในสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดหรือสถานการณ์ที่อาจทำให้องค์กรเกิดความเสียหาย

ประโยชน์ที่คาดหวังว่าจะได้รับจากการดำเนินการบริหารความเสี่ยงมีดังนี้

๑) เป็นส่วนหนึ่งของหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การบริหารความเสี่ยงจะช่วยคณะผู้บริหารความเสี่ยงและผู้บริหารทุกระดับตระหนักถึงความเสี่ยงหลักที่สำคัญ และสามารถทำหน้าที่ในการกำกับดูแลองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

๒) สร้างฐานข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการบริหารและการปฏิบัติงานในองค์กร การบริหารความเสี่ยงจะเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจด้านต่างๆซึ่งรวมถึงการบริหารความเสี่ยงซึ่งตั้งอยู่บนสมมุติฐานในการตอบสนองต่อเป้าหมายและภารกิจหลักขององค์กรรวมถึงระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้

๓) ช่วยสะท้อนให้เห็นภาพรวมของความเสี่ยงต่างๆที่สำคัญได้ทั้งหมด การบริหารความเสี่ยงจะทำให้บุคลากรภายในองค์กรมีความเข้าใจถึงเป้าหมายและภารกิจหลักขององค์กรและตระหนักถึงความเสี่ยงสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรได้อย่างครบถ้วนซึ่งครอบคลุมความเสี่ยงธรรมาภิบาล

๔) เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการบริหารงาน การบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถมั่นใจได้ว่าความเสี่ยงได้รับการจัดการอย่างเหมาะสมและทันเวลารวมทั้งเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารในการบริหารงานและการตัดสินใจในด้านต่างๆเช่นการวางแผนการกำหนดกลยุทธ์การติดตามควบคุมและวัดผลการปฏิบัติงานซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานของสถาบันเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดและสามารถปกป้องผลประโยชน์รวมทั้งเพิ่มมูลค่าแก่องค์กร

๕) ช่วยให้การพัฒนาองค์กรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน การบริหารความเสี่ยงทำให้อารมณ์ของการตัดสินใจในระดับการปฏิบัติงานขององค์กรมีการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกันเช่นการตัดสินใจโดยที่ผู้บริหารมีความเข้าใจในกลยุทธ์วัตถุประสงค์ขององค์กรและระดับความเสี่ยงอย่างชัดเจน

๖) ช่วยให้การพัฒนาการบริหารและจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างเหมาะสมโดยพิจารณาถึงระดับความเสี่ยงในแต่ละกิจกรรมและการเลือกใช้มาตรการในการบริหารความเสี่ยงเช่นการใช้ทรัพยากรสำหรับกิจกรรมที่มีความเสี่ยงต่ำและกิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูงย่อมแตกต่างกันหรือการเลือกใช้มาตรการแต่ละประเภทย่อมใช้ทรัพยากรแตกต่างกัน เป็นต้น

๕. นิยามความเสี่ยง

๕.๑ ความเสี่ยง (Risk)

ความเสี่ยงหมายถึงเหตุการณ์หรือการกระทำใดๆที่อาจเกิดขึ้นภายในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนและจะส่งผลกระทบต่อหรือสร้างความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) หรือก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรทั้งในด้านยุทธศาสตร์การปฏิบัติงานการเงินและการบริหารซึ่งอาจเป็นผลกระทบทางบวกด้วยก็ได้โดยวัดจากผลกระทบ (Impact) ที่ได้รับและโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) ของเหตุการณ์

ลักษณะของความเสี่ยงสามารถแบ่งออกได้เป็น ๓ ส่วนดังนี้

๑) ปัจจัยเสี่ยงคือสาเหตุที่จะทำให้เกิดความเสี่ยง

๒) เหตุการณ์เสี่ยงคือเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานหรือนโยบาย

๓) ผลกระทบของความเสี่ยงคือความรุนแรงของความเสียหายที่น่าจะเกิดขึ้นจากเหตุการณ์เสี่ยง

๕.๒ การบริหารความเสี่ยง (Risk Management)

การบริหารความเสี่ยง หมายถึงกระบวนการที่ใช้ในการบริหารจัดการปัจจัยและควบคุมกิจกรรมรวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่างๆ เพื่อให้โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลงหรือผลกระทบของความเสียหายจากเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

๕.๓ ระบบบริหารความเสี่ยง (Risk Management System)

ระบบบริหารความเสี่ยง หมายถึงระบบการบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรมรวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่างๆเพื่อลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่องค์กรจะเกิดความเสียหายให้ระดับของความเสี่ยง และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ประเมินได้ควบคุมได้และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมายทั้งในด้านกลยุทธ์การปฏิบัติตามกฎระเบียบการเงินและชื่อเสียงขององค์กรเป็นสำคัญ โดยได้รับการสนับสนุนและการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงจากหน่วยงานทุกระดับทั่วทั้งองค์กร

บทที่ ๒ ข้อมูลพื้นฐานองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว

๑. ด้านกายภาพ

๑.๑ ที่ตั้งของหมู่บ้านหรือชุมชนหรือตำบล

ที่ตั้งของหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว ประกอบด้วย

- หมู่ที่ ๑ บ้านห้วยทราย
- หมู่ที่ ๒ บ้านภูพานทอง
- หมู่ที่ ๓ บ้านโคกแก่นช้าง
- หมู่ที่ ๔ บ้านสุขเกษม
- หมู่ที่ ๕ บ้านวังน้ำขาว
- หมู่ที่ ๖ บ้านเสาเล้า
- หมู่ที่ ๗ บ้านวังหมื่นไต้
- หมู่ที่ ๘ บ้านวังน้ำขาวใหม่พัฒนา

ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว (ปัจจุบันเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง วันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๐) ตั้งอยู่เลขที่ ๙๙ หมู่ที่ ๓ ตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู โทรศัพท์/โทรสาร ๐๔๒-๓๑๒๗๒๕ ได้รับยกฐานะจากสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองหนองบัวลำภู ประมาณ ๕ กิโลเมตร เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลางตามประกาศกำหนดขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่ทั้งหมดในเขตตำบลหนองบัว เป็นพื้นที่ราบสูงมีแม่น้ำไหลผ่าน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร เป็นพื้นที่สำหรับที่อยู่อาศัยประมาณ ๔๐% เป็นพื้นที่สำหรับการเกษตร ๕๕ % และมีพื้นที่ส่วนอื่น ๕% มี ๓ ฤดูกาล (ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว)

๑.๓ ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะอากาศมีลักษณะร้อนชื้น อากาศเปลี่ยนแปลงไปตามฤดู ซึ่งมี ๓ ฤดู ดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ไปจนถึงกลางเดือนพฤษภาคม อากาศร้อนและแห้งแล้ง แต่บางครั้งอาจมีอากาศเย็น บ้างครั้งเกิดพายุฝนฟ้าคะนองและลมกระโชกแรงหรืออาจมีลูกเห็บตกก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนทุกปี เรียกว่า “พายุฤดูร้อน” อากาศร้อน จะมีอุณหภูมิระหว่าง ๓๕ – ๓๙ องศาเซลเซียส ร้อนจัด มีอุณหภูมิประมาณ ๔๐ องศาเซลเซียสขึ้นไป

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม ฝนตกมากในช่วงเดือน พฤษภาคม – ตุลาคม แต่อาจเกิด “ช่วงฝนทิ้ง” ซึ่งอาจนานประมาณ ๑ – ๒ สัปดาห์หรือบางปีอาจเกิดขึ้นรุนแรงและมีฝนน้อยนานนับเดือน ในเดือนกรกฎาคม แต่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไม่เคยเกิดอุทกภัยรุนแรง มีฝนตกเฉลี่ยประมาณ ๙๐๐ มิลลิเมตร

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ในช่วงกลางเดือนตุลาคม นานราว ๑-๒ สัปดาห์ เป็นช่วงเปลี่ยนฤดูจากฤดูฝนเป็นฤดูหนาว อากาศแปรปรวนไม่แน่นอน อาจเริ่มมีอากาศเย็นหรืออาจยังมีฝนฟ้าคะนอง อากาศหนาวอุณหภูมิต่ำสุด ประมาณ ๑๕ องศาเซลเซียส

๑.๔ ลักษณะของดิน

ลักษณะดินโดยทั่วไปเป็นดินทราย ประมาณ ๓๐% ดินลูกรังประมาณ ๑๕% ลักษณะดินในพื้นที่เป็นดินเหนียวประมาณ ๓๐% ดินร่วนปนทราย ๑๐% และพื้นที่ดินประมาณ ๑๕%

๑.๕ ลักษณะของแหล่งน้ำ

เป็นแหล่งน้ำที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและองค์การบริหารส่วนตำบล ได้ดำเนินการปรับปรุงก่อสร้างขึ้นใหม่เพื่อเพียงพอกับการอุปโภคและบริโภคของประชาชน ดังนี้

- แหล่งน้ำธรรมชาติ

- ลำห้วย	จำนวน	๑๕	สาย
- อ่างเก็บน้ำ	จำนวน	๑	แห่ง
- สระเก็บน้ำ	จำนวน	๑๑	แห่ง

- แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

- ประปาหมู่บ้าน	จำนวน	๒๖	แห่ง
- ประปาผิวดิน	จำนวน	๒	แห่ง
- ฝายน้ำล้น	จำนวน	๑๗	แห่ง
- ฝายแม้ว	จำนวน	๑๗๐	จุด
- ประตุน้ำแบบเหลี่ยม	จำนวน	๑๓	แห่ง

๑.๖ ลักษณะของไม้และป่าไม้

ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่มีป่าไม้ แต่มีต้นไม้ที่ชาวบ้านปลูกลักษณะของไม้เป็นไม้ยืนต้น ผลัดใบ และมีพื้นที่ติดกับเขตอุทยานป่าไม้

๒. ด้านการเมือง/การปกครอง

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว มีอาณาเขตพื้นที่ครอบคลุมทั้งหมด ๘ หมู่บ้าน แต่ละหมู่บ้าน มีกรรมการซึ่งเป็นตัวแทนของหมู่บ้าน ๕ คน ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้างของ องค์การบริหารส่วนตำบล ประชาชนให้ความร่วมมือด้านการเลือกตั้งเป็นอย่างดี เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยมีประชาชนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ๑,๙๒๗ คน จากผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งสิ้น ๒,๗๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๗๖ จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ๑,๙๗๗ คน จากผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งสิ้น ๒,๗๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๒๓ ปัญหาคือการแข่งขันทางการเมืองค่อนข้างสูง มีจุดที่น่าสังเกตคือ มีการย้ายเข้าย้ายออกช่วงที่จะมีการเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นการเลือกผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภา นายกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉพาะ การคัดเลือกผู้ใหญ่บ้าน การแก้ไขปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบล คือขอความร่วมมือ ผู้นำ เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่รับผิดชอบให้ระมัดระวัง สอดส่องพฤติกรรมและให้รายงานอำเภอทราบ การรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลที่ต้องการ เกี่ยวกับข้อกฎหมายของการเลือกตั้งที่กระทำได้และทำไม่ได้ให้ประชาชนได้รับทราบ ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น

องค์การบริหารส่วนตำบล ก็ได้พยายามแก้ไข โดยเรื่องจากการประชุมประชาคมท้องถิ่นทุกหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล จากผลการประชุมทุกครั้งที่องค์การบริหารส่วนตำบล จัดขึ้น มีประชาชนสนใจเข้าร่วมประชุมรวมทั้งแสดงความคิดเห็นที่หลากหลาย ส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบล ดำเนินงานตามความต้องการของประชาชน และประชาชนได้รับ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล มีโครงการจัดซื้อเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงานให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ โครงการบางโครงการต้องระงับไว้เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณ โดยองค์การบริหารส่วนตำบล แบ่งเขตการปกครองดังนี้

๒.๑ เขตการปกครอง

เดิมเป็นเขตการปกครองของเทศบาลเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู และได้รับการยกฐานะจากสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ มีพื้นที่ทั้งหมด ประมาณ ๘๐.๘๐ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๕๐,๕๐๐ ไร่ ซึ่งระยะห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองหนองบัวลำภู ประมาณ ๕ กิโลเมตร

อาณาเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว

ทิศเหนือ	ติดเขตตำบลโนนทัน อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี
ทิศใต้	ติดเขตตำบลบ้านขามและเขตตำบลบ้านพร้าว อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู
ทิศตะวันออก	ติดเขตตำบลหนองอ้อ อำเภอเมืองหนองวัวซอ จังหวัดหนองบัวลำภู
ทิศตะวันตก	ติดเขตเทศบาลเมืองหนองบัวลำภู อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู

องค์การบริหารส่วนตำบลแบ่งเขตการปกครองดังนี้

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	นายก/ส.อบต.	ตำแหน่ง
๑	บ้านห้วยทราย	นายสุชาติ คุณวงศ์		
๒	บ้านภูพานทอง	นายสัญญาชาติ ชารีตุ้ม		
๓	บ้านโคกแก่นช้าง	นายสุนัน บัวระพา		
๔	บ้านสุขเกษม	นายพรชัย เสนา		
๕	บ้านวังน้ำขาว	นายชัยเจริญ พากักดี		
๖	บ้านเสาเล้า	นายสุดใจ นามวงษา		
๗	บ้านวังหมื่นไต้	นายชัยยา นันทะ		
๘	บ้านวังน้ำขาวใหม่ พัฒนา	นายสุไกร สวัสดิ์		

๒.๒ การเลือกตั้ง

เดิมองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แบ่งหน่วยการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว จำนวนทั้งสิ้น ๑๐ หน่วยเลือกตั้งจากจำนวน ๘ หมู่บ้าน และแบ่งเขตการเลือกตั้ง สมาชิกสภาออกเป็น ๘ เขต หมู่บ้านละ ๑ เขต ตามลำดับของหมู่บ้าน การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ประชาชนมาใช้สิทธิเลือกตั้ง จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ๒,๖๕๖ คน จากผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งสิ้น ๔,๒๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๔๖ จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ๒,๘๘๙ คน จากผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งสิ้น ๔,๒๙๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๓๑

๓. ประชากร

๓.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

จากสถิติประชากรจากทะเบียนบ้าน แยกรายพื้นที่ ระดับตำบล ข้อมูลของตำบลหนองบัว องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว ได้แก่ (ข้อมูลจากสำนักทะเบียนกลาง วันที่ ๒๙ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔)

หมู่ที่	บ้าน	จำนวนประชากร		รวม	จำนวน ครัวเรือน
		ชาย	หญิง		
๑	ห้วยทราย	๔๗๑	๔๕๘	๙๒๙	๓๔๕
๒	ภูพานทอง	๖๐๔	๖๑๖	๑,๒๒๐	๕๖๐
๓	โคกแก่นช้าง	๔๔๗	๔๗๗	๙๒๔	๔๐๗
๔	สุขเกษม	๔๐๐	๓๖๖	๗๖๖	๒๓๖
๕	วังน้ำขาว	๓๑๖	๓๒๖	๖๔๒	๒๓๔
๖	เสาเล้า	๓๕๓	๓๖๗	๗๒๐	๒๓๘
๗	วังหมื่นไต้	๑๖๒	๑๗๘	๓๔๐	๒๐๑
๘	วังน้ำขาวใหม่พัฒนา	๔๐๘	๔๑๕	๘๒๓	๒๒๗
รวมทั้งสิ้น		๓,๒๐๙	๓,๒๓๓	๖,๔๔๒	๒,๔๕๐

๓.๒ ช่วงอายุและจำนวนประชากร

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อ.เมือง จ.หนองบัวลำภู

	หญิง	ชาย	หมายเหตุ
จำนวนประชากรเยาวชน	๖๓๘ คน	๖๙๑ คน	อายุต่ำกว่า ๑๘ ปี
จำนวนประชากร	๒,๑๔๐ คน	๒,๑๓๔ คน	อายุ ๑๘-๕๙ ปี
จำนวนประชากรผู้สูงอายุ	๔๕๕ คน	๓๘๔ คน	อายุมากกว่า ๖๐ ปีขึ้นไป
รวม	๓,๒๓๓ คน	๓,๒๐๙ คน	ทั้งสิ้น ๖,๔๔๒ คน

๔. สภาพทางสังคม

๔.๑ การศึกษา

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานพบว่า ประชากรอายุ ๑๕ - ๖๐ ปีเต็ม ร้อยละ ๙๙ อ่าน เขียนภาษาไทยและคิดเลขอย่างง่ายได้ เด็กอายุ ๖ - ๑๔ ปี ร้อยละ ๑๐๐ ได้รับการศึกษาภาคบังคับ ๙ ปี ได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ หรือเทียบเท่า และที่ไม่ได้เรียนต่อมีงานทำ ร้อยละ ๘๐ ด้านการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ปัญหาคือ ยังไม่สามารถที่จะแข่งขันกับเมืองใหญ่ๆ ได้ การแก้ปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้จัดกิจกรรมให้กับเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การสนับสนุนอาหารเสริมนม อาหารกลางวัน ในให้กับทางโรงเรียนในเขตพื้นที่ และร่วมกันจัดกิจกรรมต่างๆ กับทางโรงเรียน

การศึกษา ข้อมูล ณ ปัจจุบัน

สังกัด	สพฐ.	อบต.หนองบัว
๑. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว		๓ แห่ง
- จำนวนครูผู้ดูแลเด็ก		๔ คน
- จำนวนผู้ดูแลเด็ก		๕ คน
- จำนวนนักเรียน		๙๙ คน
๒. โรงเรียนสังกัด สพฐ. ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล	๕ แห่ง	
๒.๑ ระดับก่อนประถมศึกษา/ระดับประถมศึกษา	๔๖ คน	
- จำนวนครู	๔๓ ห้อง	
- จำนวนห้องเรียน	๓๐๖ คน	
- จำนวนนักเรียน		

๔.๒ ด้านสาธารณสุข

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานพบว่า ประชาชนกรส่วนมากมีสุขภาพที่ดี มีการคัดกรองสุขภาพให้กับประชาชนกลุ่มเสี่ยง โรคที่มักเกิดแก่ประชากรในชุมชน เช่นกัน ได้แก่ โรคความดัน เบาหวาน โรคเอดส์ โรคไข้เลือดออก มือ-ปาก-เท้าในเด็ก และโรคอื่นๆ อีกมาก มีสถิติเข้ารับการรักษาพยาบาล ปัญหาคือประชาชนบางรายไม่ยอมไปคัดกรองหรือตรวจสุขภาพประจำปี การแก้ไขปัญหาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลและหน่วยงานสาธารณสุข โรงพยาบาล ได้จัดกิจกรรมร่วมมือกันรณรงค์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ซึ่งก็ได้ผลในระดับหนึ่ง ประชาชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี แต่ต้องเป็นการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี สำหรับเด็กแรกเกิด - ๖ ปี ผู้ปกครองสามารถเลี้ยงดูตรงตามเกณฑ์มาตรฐาน มีเพียง ๑ รายเท่านั้น ที่ไม่ตรงตามเกณฑ์มาตรฐาน

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐาน บางครัวเรือนไม่ได้กินอาหารที่ถูกสุขลักษณะ การใช้จ่ายเพื่อบำบัดอาการเจ็บป่วยที่ไม่เหมาะสม การออกกำลังกายยังไม่สม่ำเสมอ และประชากรส่วนมากไม่ได้รับการตรวจสุขภาพ ปัญหาเหล่านี้ องค์การบริหารส่วนตำบลพยายามอย่างยิ่งที่จะแก้ไข โดยร่วมมือกับโรงพยาบาลหนองบัวลำภู สาธารณสุข จัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหา

(๑) หน่วยงานด้านสาธารณสุข

- โรงพยาบาลในเขตพื้นที่ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน - แห่ง

(๒) สถานการณ์/ปัญหาสุขภาพ

ลำดับที่	โรคที่ต้องเฝ้าระวังทางด้านระบาดวิทยา	ผู้ป่วย (ราย)	ผู้เสียชีวิต (ราย)
๑	โรคอุจจาระร่วง	-	-
๒	โรคระบบทางเดินอาหาร อาหารเป็นพิษ	-	-
๓	โรคไข้เลือดออก	๑	-
๔	โรคปอดบวม	-	-
๕	โรคตาแดง	-	-
๖	โรคคางทูม	-	-
๗	โรคมือเท้าปาก	-	-
๘	โรคอีสุกอีใส	-	-

๔.๓ อาชญากรรม

องค์การบริหารส่วนส่วนตำบลไม่มีเหตุอาชญากรรมเกิดขึ้น แต่มีเหตุการณ์ลักขโมยทรัพย์สินประชาชน และทำลายทรัพย์สินของราชการ ซึ่งองค์การบริหารส่วนส่วนตำบล ก็ได้ดำเนินการป้องกันการเกิดเหตุดังกล่าว จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานพบว่า ส่วนมากครัวเรือนมีการป้องกันอุบัติภัยอย่างถูกวิธี มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

วิธีการแก้ปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่สามารถดำเนินการได้ตามอำนาจหน้าที่และงบประมาณที่มีงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด คือการติดตั้งกระจกุนบริเวณจุดทางแยกที่เป็นที่สาธารณะ ติดตั้งสัญญาณไฟกระพริบทางร่วมทางแยก รวมทั้งได้ตั้งจุดตรวจ จุดสกัด จุดบริการ ในช่วงเทศกาลที่มีวันหยุดหลายวันเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน แต่ปัญหาที่พบเป็นประจำคือการทะเลาะวิวาทของกลุ่มวัยรุ่นโดยเฉพาะในสถานที่จัดงานดนตรี งานมหรสพ เป็นปัญหาที่ชุมชนได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก การแก้ไขปัญหาคือการแจ้งเตือนให้ผู้ปกครองดูแลบุตรหลานของตน ประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงผลกระทบ ผลเสียหาย และโทษที่ได้รับจากการเกิดเหตุทะเลาะวิวาท การขอความร่วมมือไปยังผู้นำ การขอกำลังจาก ตำรวจ ผู้นำ อปพร. เพื่อระงับเหตุไม่ให้เกิดความรุนแรง แต่จะไม่ให้เกิดขึ้นเลยยังเป็นปัญหาที่ปัจจุบันไม่สามารถที่จะแก้ไขได้ ทั้งที่มีการร่วมมือกันหลายฝ่าย เป็นเรื่องที่ทาง อบต. จะต้องหาวิธีที่จะแก้ไขปัญหให้กับประชาชนต่อไปตามอำนาจหน้าที่ที่สามารถดำเนินการได้

๔.๔ ยาเสพติด

ปัญหายาเสพติดในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล จากการที่ทางสถานีตำรวจภูธรเมืองหนองบัวลำภู ได้แจ้งให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล ทราบนั้นพบว่าในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล มีผู้ที่ติดยาเสพติดแต่เมื่อเทียบกับพื้นที่อื่นถือว่าน้อย และยังไม่พบผู้ค้า เหตุผลก็เนื่องมาจากว่าได้รับความร่วมมือกับทางผู้นำ ประชาชน หน่วยงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่ช่วยสอดส่องดูแลอยู่เป็นประจำ การแก้ไขปัญหขององค์การบริหารส่วนตำบล สามารถทำได้เฉพาะตามอำนาจหน้าที่เท่านั้น เช่น การรณรงค์ การประชาสัมพันธ์ การแจ้งเบาะแส การฝึกอบรมให้ความรู้ ถ้า นอกเหนือจากอำนาจหน้าที่ ก็เป็นเรื่องของอำเภอหรือตำรวจแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบล ก็ได้ให้ความร่วมมือมาโดยตลอด

๔.๕ การสังคมสงเคราะห์ องค์การบริหารส่วนตำบล ได้ดำเนินการด้านสังคมสงเคราะห์ ดังนี้

๑. ดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์
๒. รับลงทะเบียนและประสานโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด
๓. ประสานการทำบัตรผู้พิการ
๔. ตั้งโครงการช่วยเหลือผู้ยากจน ยากไร้ รายได้น้อย และผู้ด้อยโอกาสไร้ที่พึ่ง

๕. ระบบบริการพื้นฐาน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล มีระบบบริการพื้นฐาน ดังนี้

๕.๑ การไฟฟ้า

การขยายเขตไฟฟ้า ปัจจุบันมีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน คิดเป็น ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ ปัญหาคือไฟฟ้าส่องสว่างทางหรือที่สาธารณะยังไม่สามารถดำเนินการครอบคลุมพื้นที่ได้ทั้งหมด เนื่องจากพื้นที่ที่มีความต้องการให้ติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่างนั้นยังไม่เป็นที่สาธารณะ องค์การบริหารส่วนตำบล จึงไม่สามารถดำเนินการได้เช่นเดียวกับถนน การแก้ปัญหาคือประสานความร่วมมือกันหลายๆ ฝ่าย เพื่อที่จะทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ และวิธีการที่จะดำเนินการแก้ไขอย่างไร

ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบล ก็ได้ตั้งงบประมาณในส่วนนี้ไว้แล้ว และได้แจ้งประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบถึงเหตุผลเพื่อที่จะได้ช่วยกันแก้ไขปัญหาให้กับชุมชน ปัจจุบันในองค์การบริหารส่วนตำบล มีไฟฟ้าใช้ ดังนี้

- (๑) จำนวนครัวเรือนที่ใช้ไฟฟ้า ๒,๓๗๖ หลังคาเรือน
- (๒) ไฟฟ้าสาธารณะ จำนวน ๕๒๐ จุด ครอบคลุมถนนทุกสายในองค์การบริหารส่วนตำบล

๕.๒ การประปา

หมู่บ้านในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล มีทั้งระบบประปาหมู่บ้านครบทั้ง ๘ หมู่บ้าน มีระบบการประปาส่วนภูมิภาคจำนวน ๒ หมู่บ้าน ครอบคลุมทุกหลังคาเรือน คิดเป็น ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ และมีน้ำใช้ตลอดทั้งปี ปัญหาคือ ช่วงฤดูแล้งหมู่บ้านที่อยู่บนภูเขา นั้น จะประสบปัญหาภัยแล้ง การแก้ปัญหาคือ การลงพื้นที่ดำเนินการแก้ไขตามจุดที่เกิดปัญหาในทันที การพิจารณาโครงการต่างๆ ที่ไม่สามารถดำเนินการได้นั้น เช่น โครงการขุดเจาะบ่อบาดพร้อมติดตั้งหอดังระบบประปาหมู่บ้าน ฯลฯ องค์การบริหารส่วนตำบล ก็ได้นำบรรจุในแผนพัฒนาสามปีเพื่อที่จะพิจารณาดำเนินการในปีต่อไป เมื่อมีงบประมาณและความจำเป็นก็สามารถดำเนินการได้ต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนต่อไป ปัจจุบันประชาชนมีประปาใช้ ดังนี้

- (๑) จำนวนครัวเรือนที่ใช้น้ำประปา ๒,๓๗๖ หลังคาเรือน
- (๒) ปริมาณการใช้น้ำประปาเฉลี่ย ๕๐๐ - ๕๕๐ ลบ.ม. ต่อวัน

๕.๓ โทรศัพท์

- (๑) จำนวนโทรศัพท์สาธารณะในเขตพื้นที่ จำนวน ๑๐ หมายเลข
- (๒) จำนวนโทรศัพท์ส่วนบุคคล จำนวน ๕๔ หมายเลข

๕.๔ ไปรษณีย์หรือการสื่อสารหรือการขนส่ง และวัสดุ ครุภัณฑ์

- (๑) มีไปรษณีย์ จำนวน - แห่ง

๕.๕ เส้นทางคมนาคม

ในเขต อบต. มีเส้นทางคมนาคมในพื้นที่อบต.ที่เป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ร้อยละ ๗๐ เป้าหมายคือ ต้องการให้ได้มากกว่านี้หรือร้อยละ ๑๐๐ โดยผู้บริหารมีนโยบายที่จะดำเนินการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กทุกสาย ปัญหาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากพื้นที่ยังไม่เป็นที่สาธารณะ จะดำเนินการได้ก็ต่อเมื่อต้องเป็นที่สาธารณะปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลมีเส้นทางคมนาคม ดังนี้

(๑) การคมนาคม การจราจร

เส้นทางคมนาคมที่ใช้ติดต่อในเขตเทศบาลและพื้นที่ใกล้เคียงมีดังนี้

๑.๑) ทางหลวง หมายเลข ๒๑๐ อุดร - เลย และถนนทางหลวงท้องถิ่น สายห้วยบง - เส้าเกล้า

๑.๒) สะพาน จำนวน ๑ แห่ง

๑.๓) การจัดการขนส่งมวลชน ประกอบด้วย

- รถโดยสารประจำทาง สายจังหวัดหนองบัวลำภู - จังหวัดขอนแก่น

๑.๔) ถนน

ถนนในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลมีดังนี้

- ถนนลาดยาง จำนวน ๑๔ สาย

- ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก จำนวน ๓๗ สาย

- ถนนลูกรัง จำนวน ๒๙ สาย

๖. ระบบเศรษฐกิจ

๖.๑ การเกษตร

ประชากรในเขตเทศบาล ร้อยละ ๖๐ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย ดังนี้

- อาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ ๖๐ ของจำนวนประชากรทั้งหมด

- อาชีพเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ ๘ ของจำนวนประชากรทั้งหมด

- อาชีพรับจ้าง ร้อยละ ๒๒ ของจำนวนประชากรทั้งหมด

- อาชีพค้าขาย ร้อยละ ๑๐ ของจำนวนประชากรทั้งหมด

๖.๒ การประมง

(ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีการประมง)

๖.๓ การปศุสัตว์

- เป็นการประกอบกิจการในลักษณะเลี้ยงในครัวเรือนเป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริม เช่น การเลี้ยงไก่ เป็ด โค สุกร กระบือ จำนวนสัตว์ในพื้นที่โดยประมาณ ดังนี้

โค ๔๒๐ ตัว

กระบือ ๑๒๒ ตัว

สุกร ๓๐๐ ตัว

เป็ด ๕๒๑ ตัว

ไก่ ๖๘๐ ตัว

อื่นๆ ๘๑๕ ตัว

๖.๔ การบริการ

โรงแรม/รีสอร์ท	๖	แห่ง
ร้านอาหาร	๗	แห่ง
ร้านค้า	๕๗	แห่ง
ร้านซ่อม	๘	แห่ง
ร้านอินเทอร์เน็ต/เกมส์	๑	แห่ง
ร้านเสริมสวย	๒	แห่ง

๖.๕ การท่องเที่ยว

- วนอุทยานน้ำตกเหมาไต้
- แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ภูพานน้อย
- วนอุทยานบัวบาน
- ถ้ำดินเพียง

๖.๖ อุตสาหกรรม

- จำนวนกิจการอุตสาหกรรมขนาดเล็ก (โรงสีขนาดเล็ก) จำนวน ๕ แห่ง (มีคนงานต่ำกว่า ๕ คน หรือมีทรัพย์สินถาวรไม่เกิน ๑ ล้านบาท)

๖.๗ การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ

การพาณิชย์

ธนาคาร	-	แห่ง	สถานีบริการน้ำมัน	-	แห่ง
บริษัท	๕	แห่ง	ศูนย์การค้า/ห้างสรรพสินค้า	-	แห่ง
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	-	แห่ง	ตลาดสด	-	แห่ง
ร้านค้าต่างๆ	๔๐	แห่ง	โรงฆ่าสัตว์	๑	แห่ง
ซูเปอร์มาร์เก็ต	-	แห่ง			

กลุ่มอาชีพ

-กลุ่มอาชีพเลี้ยงวัว	จำนวน	๘	กลุ่ม
-กลุ่มอาชีพปลูกเห็ด	จำนวน	๘	กลุ่ม
-กลุ่มอาชีพปลูกผัก	จำนวน	๘	กลุ่ม
-กลุ่มอาชีพจักสาน	จำนวน	๔	กลุ่ม
-กลุ่มอาชีพแปรรูปขนม	จำนวน	๒	กลุ่ม
-กลุ่มอาชีพเลี้ยงหมู	จำนวน	๒	กลุ่ม

๖.๘ แรงงาน

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานพบว่า ประชากรที่มีอายุ ๑๕ – ๖๐ ปี อยู่ในกำลังแรงงาน ร้อยละ ๙๕ เมื่อเทียบกับอัตราส่วนกับจังหวัด ร้อยละ ๗๓.๙๙ ซึ่งสูงกว่ามาก แต่ค่าแรงในพื้นที่ต่ำกว่าระดับจังหวัด โดยเฉพาะแรงงานด้านการเกษตร ประชากรอายุระหว่าง ๒๕ – ๕๐ ปี บางส่วน ไปรับจ้างทำงานนอกพื้นที่ รวมทั้งแรงงานที่ไปทำงานต่างประเทศ ปัญหาที่พบคือ ประชากรต้องไปทำงานนอกพื้นที่ในเมืองที่มีโรงงานอุตสาหกรรม บริษัท ห้างร้านใหญ่ๆ เพราะในพื้นที่ไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมที่มีการจ้างแรงงานเยอะ เพราะพื้นที่ส่วนมากเป็นที่อยู่อาศัย ปัญหานี้ยังไม่สามารถแก้ไขได้

๗. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

๗.๑ การนับถือศาสนา

- ผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ ๑๐๐
มีวัดจำนวน ๑๑ แห่ง

๗.๒ ประเพณีและงานประจำปี

- ประเพณีวันขึ้นปีใหม่ ประมาณเดือน มกราคม
- ประเพณีวันสงกรานต์ ประมาณเดือน เมษายน
- ประเพณีงานบุญบั้งไฟ ประมาณเดือน เมษายน – พฤษภาคม
- ประเพณีวันเข้าพรรษา ออกพรรษา ประมาณเดือน กรกฎาคม ตุลาคม พฤศจิกายน
- ประเพณีลอยกระทง ประมาณเดือน พฤศจิกายน

๗.๓ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาล้าน

ภูมิปัญญาท้องถิ่นประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ วิธีการทำเครื่องจักสานใช้สำหรับในครัวเรือน วิธีการทอเสื่อจากต้นกก และวิธีการจับปลาธรรมชาติ ภาษาล้าน ส่วนมากร้อยละ ๙๐ % พูดภาษาอีสาน

๗.๔ สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล ได้ผลิตของใช้พื้นเมืองขึ้นใช้ในครัวเรือนและเหลือเอาไว้จำหน่ายบ้าง ได้แก่ เสื่อที่ทอจากต้นกก เครื่องจักสานที่ทำจากไม้ไผ่

๘. ทรัพยากรธรรมชาติ

๘.๑ น้ำ ที่ใช้ในการอุปโภค-บริโภค เป็นน้ำที่ได้จากน้ำฝน, น้ำจากบ่อบาดาลระบบประปาหมู่บ้าน, ระบบปาส่วนภูมิภาค และจากแหล่งน้ำธรรมชาติเป็นส่วนน้อย สำหรับน้ำใต้ดินมีปริมาณน้อย ไม่สามารถนำขึ้นมาใช้ให้พอเพียงได้ และบางแห่งเป็นหินปูนเยอะ ไม่สามารถใช้ดื่มและอุปโภคได้

๘.๒ ป่าไม้ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว ไม่มีป่าไม้ แต่มีต้นไม้ที่ชาวบ้านปลูกลักษณะของไม้เป็นไม้ยืนต้น ผลัดใบ และมีเขตพื้นที่กับเขตอุทยานป่าไม้

๘.๓ ภูเขา ในเขตฯ มีหมู่บ้านที่อยู่บนภูเขาได้แก่ บ้านห้วยทราย หมู่ที่ ๑ และบ้านภูพานทอง หมู่ที่ ๒

๘.๔ คุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนมากเป็นพื้นที่สำหรับเพาะปลูก ที่อยู่อาศัย ร้านค้า สถานประกอบการ ตามลำดับ และมีพื้นที่เพียงเล็กน้อยที่เป็นพื้นที่สาธารณะ ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ก็ได้แก่ ดิน น้ำ ต้นไม้ อากาศที่ไม่มีมลพิษ ปัญหาคือ เนื่องจากพื้นที่บางส่วนเป็นดินเค็ม น้ำใต้ดินก็เป็นหินปูน หรือไม้ก็เป็นน้ำกร่อย ไม่สามารถที่จะนำน้ำจากใต้ดินมาใช้ในการอุปโภค - บริโภคได้ได้ ต้องอาศัยน้ำดิบจากแหล่งอื่น และน้ำฝน น้ำในการเกษตรก็ต้องรอฤดูฝน มีแหล่งน้ำใช้ในการเกษตรไม่เพียงพอ ปัญหาคือยังไม่สามารถหาแหล่งน้ำสำหรับการเกษตรได้เพิ่มขึ้น เพราะพื้นที่ส่วนมากเป็นของประชาชน เอกชน ปัญหาด้านขยะ การแก้ไขปัญหา องค์การบริหารส่วนตำบล ได้จัดทำโครงการเพื่อแก้ปัญหาให้กับประชาชนและเป็นไปตามความต้องการของประชาชน เช่น โครงการจัดหาถังขยะรองรับขยะให้ครอบคลุมทั้งพื้นที่ โครงการปลูกต้นไม้ในวันสำคัญต่างๆ ในพื้นที่ของตนเองและที่สาธารณะรวมทั้งปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ให้ร่มรื่นสวยงาม ให้เป็นเมืองน่าอยู่ เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน ฯลฯ

๙. สรุปผลการสำรวจข้อมูลพื้นฐานในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

ตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว ได้ดำเนินโครงการสำรวจข้อมูลพื้นฐานในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อนำผลการสำรวจมาพิจารณาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้แก่หมู่บ้าน ผลการสำรวจพบว่าประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ผ่านเกณฑ์การสำรวจ ดังนี้

- ๑) ประชาชนกรอายุตั้งแต่ ๓๕ ขึ้นไป ไม่ได้ตรวจสุขภาพประจำปี จำนวน ๒๙๑ คน
- ๒) ประชากรที่สูบบุหรี่ จำนวน ๔๕๐ คน
- ๓) ประชากรที่ดื่มสุรา จำนวน ๒๑๗ คน
- ๔) คริวเรือนมีรายได้เฉลี่ยต่อปีต่ำกว่า ๓๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๒๕ คริวเรือน

ผลการสำรวจดังกล่าว ถือว่าเป็นปัญหาเร่งด่วนที่จะต้องแก้ไข

การแก้ไขปัญหา

- ๑) ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนสนใจในสุขภาพมากขึ้น โดยการจัดโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ให้เห็นถึงผลดีของการรักษาสุขภาพ
- ๒) รมรงค์ ส่งเสริม จัดโครงการ/กิจกรรมงดสูบบุหรี่ – ดื่มสุรา ลด ละ เลิก เพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนักถึงโทษของการสูบบุหรี่ดื่มสุรา
- ๓) ส่งเสริมการประกอบอาชีพต่างๆ ให้กับประชาชน เพื่อเพิ่มรายได้ แก้ไขปัญหาความยากจนในชุมชน
- ๕) ส่งเสริม สนับสนุน เปิดโอกาสให้เด็กได้รับการศึกษา จัดกิจกรรมให้ความรู้ต่างๆ

บทที่ ๓ แนวทางการบริหารความเสี่ยง

๑. แนวทางดำเนินงานและกลไกการบริหารความเสี่ยง

๑.๑ แนวทางดำเนินงานในการบริหารความเสี่ยงของอบต.หนองบัว แบ่งเป็น ๒ ระยะดังนี้

ระยะที่ ๑ การเริ่มต้นและพัฒนา

- ๑) กำหนดนโยบายหรือแนวทางในการบริหารความเสี่ยงของอบต.หนองบัว
- ๒) ระบุปัจจัยเสี่ยงและประเมินโอกาสผลกระทบจากปัจจัยเสี่ยง
- ๓) วิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยเสี่ยงจากการดำเนินงาน
- ๔) จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงของปัจจัยเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูง (High) และสูงมาก (Extreme) รวมทั้งปัจจัยเสี่ยงที่อยู่ในระดับปานกลาง (Medium) ที่มีนัยสำคัญ
- ๕) สื่อสารทำความเข้าใจเกี่ยวกับแผนบริหารความเสี่ยงให้ผู้ปฏิบัติงานของอบต.หนองบัวรับทราบและสามารถนำไปปฏิบัติได้
- ๖) รายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง
- ๗) รายงานสรุปการประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยง

ระยะที่ ๒ การพัฒนาสู่ความยั่งยืน

- ๑) ทบทวนแผนบริหารความเสี่ยงในปีที่ผ่านมา
- ๒) พัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงสำหรับความเสี่ยงแต่ละประเภท
- ๓) ผลักดันให้มีการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร
- ๔) พัฒนาขีดความสามารถบุคลากรในการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง

๑.๒ กลไกการบริหารความเสี่ยงประกอบด้วย

- ๑) ผู้บริหารท้องถิ่นมีหน้าที่แต่งตั้งคณะผู้บริหารความเสี่ยงส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมรวมทั้งพิจารณาให้ความเห็นชอบหรืออนุมัติแผนการบริหารความเสี่ยงเพื่อนำไปปฏิบัติต่อไป
- ๒) คณะผู้บริหารความเสี่ยงมีหน้าที่ดำเนินการให้มีระบบการบริหารความเสี่ยงจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงรายงานและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยงรวมทั้งทบทวนแผนการบริหารความเสี่ยงเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานต่อไปในอนาคต
- ๓) ผู้ปฏิบัติงานหรือเจ้าหน้าที่และลูกจ้างอบต.หนองบัวมีหน้าที่สนับสนุนข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้กับคณะผู้บริหารความเสี่ยงและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

๒. โครงสร้างการบริหารความเสี่ยง

หน้าที่ความรับผิดชอบตามโครงสร้าง

โครงสร้างการบริหารความเสี่ยงประกอบไปด้วยการกำกับดูแลการตัดสินใจการจัดทำแผนการดำเนินการการติดตามประเมินผลและการสอบทานซึ่งในแต่ละองค์ประกอบมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

๒.๑ คณะกรรมการบริหาร อบต.หนองบัว

- ๑) ส่งเสริมให้มีการดำเนินงานบริหารจัดการความเสี่ยงของอบต.หนองบัว
- ๒) ให้ความเห็นชอบและให้ข้อเสนอแนะต่อระบบและแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง
- ๓) รับทราบผลการบริหารความเสี่ยงและเสนอแนะแนวทางการพัฒนา

๒.๒ คณะอนุกรรมการตรวจสอบและประเมิน

- ๑) ส่งเสริมและสนับสนุนให้การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับองค์กร
- ๒) รับทราบผลการบริหารความเสี่ยงและให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงของอบต.หนองบัว
- ๓) กำกับดูแลการพัฒนาและการปฏิบัติตามกรอบการบริหารความเสี่ยง

๒.๓ ผู้บริหาร

- ๑) แต่งตั้งคณะผู้บริหารความเสี่ยงของอบต.หนองบัว
- ๒) ส่งเสริมและติดตามให้มีการบริหารความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม
- ๓) พิจารณาให้ความเห็นชอบและอนุมัติแผนการบริหารความเสี่ยง
- ๔) พิจารณาผลการบริหารความเสี่ยงและเสนอแนะแนวทางการพัฒนา

๒.๔ หน่วยตรวจสอบภายใน

- ๑) สอบทานกระบวนการบริหารความเสี่ยงของอบต.หนองบัว
- ๒) นำเสนอผลการบริหารความเสี่ยงให้คณะอนุกรรมการตรวจสอบและประเมินรับทราบและให้ข้อเสนอแนะ

๒.๕ คณะผู้บริหารความเสี่ยง

- ๑) จัดให้มีระบบและกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่เป็นระบบมาตรฐานเดียวกันทั้งองค์กร
- ๒) ดำเนินการตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงและการปฏิบัติตามมาตรการลดและควบคุมความเสี่ยง
- ๓) รายงานและติดตามผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยงที่สำคัญเสนอต่อผู้อำนวยการเพื่อพิจารณา

๒.๖ ผู้ปฏิบัติงานของอบต.หนองบัว

- ๑) สนับสนุนข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้กับคณะผู้บริหารความเสี่ยง
- ๒) ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

๓. คณะทำงานบริหารความเสี่ยง

อบต.หนองบัวได้มีการแต่งตั้งคณะผู้บริหารความเสี่ยงตามคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว ที่ /๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

องค์ประกอบ

๑. นางจิราพร จันทศิลา	หัวหน้าสำนักปลัด	ประธานกรรมการ
๒. นางศิริณญา ตัญญาภักดิ์	ผู้อำนวยการกองคลัง	กรรมการ
๓. นายเอกภพ ดารีย์	ผู้อำนวยการกองช่าง	กรรมการ
๔. น.ส.สุทธินิ พิมานคำ	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ	กรรมการ
๕. นางสาวปรีดา ปิ่นแคน	นักวิชาการตรวจสอบภายในชำนาญการ	กรรมการ/เลขานุการ

ให้คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- ๑) จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง
- ๒) ติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยง
- ๓) จัดทำรายงานผลตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง
- ๔) พิจารณาทบทวนแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

บทที่ ๔ กระบวนการบริหารความเสี่ยง

กระบวนการบริหารความเสี่ยง เป็นกระบวนการที่ใช้ในการระบุ วิเคราะห์ ประเมิน และจัดลำดับความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานขององค์กร รวมทั้งการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง โดยกำหนดแนวทางการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ซึ่ง อบต.หนองบัว มีขั้นตอนหรือกระบวนการบริหารความเสี่ยง ๖ ขั้นตอนหลัก ดังนี้

๑. ระบุความเสี่ยง เป็นการระบุเหตุการณ์ใดๆ ทั้งที่มีผลดีและผลเสียต่อการบรรลุวัตถุประสงค์โดยต้องระบุได้ว่า เหตุการณ์นั้นจะเกิดที่ไหน เมื่อใด และเกิดขึ้นได้อย่างไร

๒. ประเมินความเสี่ยง เป็นการวิเคราะห์ความเสี่ยง และจัดลำดับความเสี่ยง โดยพิจารณาจากการประเมินโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และความรุนแรงของผลกระทบจากเหตุการณ์ความเสี่ยง โดยอาศัยเกณฑ์มาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ ทำให้การตัดสินใจจัดการกับความเสี่ยงเป็นไปอย่างเหมาะสม

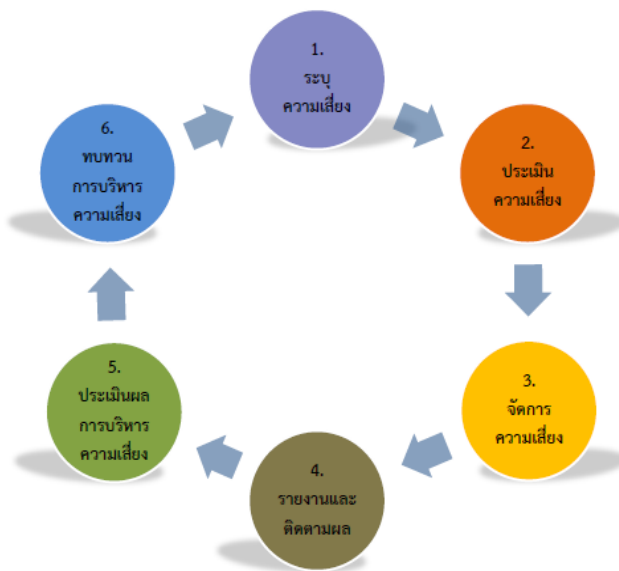
๓. จัดการความเสี่ยง เป็นการกำหนดมาตรการ หรือแผนปฏิบัติการในการจัดการ และควบคุมความเสี่ยงที่สูง (High) และสูงมาก (Extreme) นั้นให้ลดลง ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ สามารถปฏิบัติได้จริงและควรต้องพิจารณาถึงความคุ้มค่าในด้านค่าใช้จ่ายและต้นทุนที่ต้องใช้ลงทุนในการกำหนดมาตรการหรือแผนปฏิบัติการนั้นกับประโยชน์ที่จะได้รับด้วย

๔. รายงานและติดตามผล เป็นการรายงานและติดตามผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงที่ได้ดำเนินการทั้งหมดตามลำดับให้ฝ่ายบริหารรับทราบและให้ความเห็นชอบดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยง

๕. ประเมินผลการบริหารความเสี่ยง เป็นการประเมินการบริหารความเสี่ยงประจำปี เพื่อให้มั่นใจว่าองค์กรมีการบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างเหมาะสม เพียงพอ ถูกต้อง และมีประสิทธิผล มาตรการหรือกลไกการควบคุมความเสี่ยง (Control Activity) ที่ดำเนินการสามารถลดและควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้จริงและอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ หรือต้องจัดหามาตรการหรือตัวควบคุมอื่นเพิ่มเติม เพื่อให้ความเสี่ยงที่ยังเหลืออยู่หลังมีการจัดการ (Residual Risk) อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และให้องค์กรมีการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง

๖. ทบทวนการบริหารความเสี่ยง เป็นการทบทวนประสิทธิภาพของแนวการบริหาร ความเสี่ยงในทุกชั้นตอน เพื่อพัฒนาระบบให้ดียิ่งขึ้น

กระบวนการบริหารความเสี่ยงของ อบต.หนองบัว

๑. การระบุความเสี่ยง

เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานร่วมกันระบุความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงโดยต้องคำนึงถึงความเสี่ยงที่มีสาเหตุมาจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอกปัจจัยเหล่านี้มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรหรือผลการปฏิบัติงานทั้งในระดับองค์กรและระดับกิจกรรมในการระบุปัจจัยเสี่ยงจะต้องพิจารณาว่ามีเหตุการณ์ใดหรือกิจกรรมใดของกระบวนการปฏิบัติงานที่อาจเกิดความผิดพลาดความเสียหายและไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดรวมทั้งมีทรัพย์สินใดที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลป้องกันรักษา ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเข้าใจในความหมายของ “ความเสี่ยง (Risk)” “ปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor)” และ “ประเภทความเสี่ยง” ก่อนที่จะดำเนินการระบุความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม

๑.๑ ความเสี่ยง (Risk)

หมายถึงเหตุการณ์หรือการกระทำใดๆที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนและจะส่งผลกระทบต่อหรือสร้างความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) หรือก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายตามภารกิจหลักขององค์กรและเป้าหมายตามแผนปฏิบัติงาน

๑.๒ ปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor)

หมายถึงต้นเหตุหรือสาเหตุที่มาของความเสี่ยงที่จะทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยต้องระบุได้ด้วยว่า เหตุการณ์นั้นจะเกิดที่ไหนเมื่อใดและเกิดขึ้นได้อย่างไรและทำไมทั้งนี้สาเหตุของความเสี่ยงที่ระบุควรเป็นสาเหตุที่แท้จริง เพื่อจะได้วิเคราะห์และกำหนดมาตรการลดความเสี่ยงในภายหลังได้อย่างถูกต้องโดยปัจจัยเสี่ยงแบ่งได้ ๒ ด้านดังนี้

๑) ปัจจัยเสี่ยงภายนอกคือความเสี่ยงที่ไม่สามารถควบคุมการเกิดได้โดยองค์กรอาทิเศรษฐกิจสังคม การเมืองกฎหมายคู่แข่งเทคโนโลยีภัยธรรมชาติสิ่งแวดล้อม

๒) ปัจจัยเสี่ยงภายในคือความเสี่ยงที่สามารถควบคุมได้โดยองค์กรอาทิกฎระเบียบข้อบังคับภายใน องค์กรวัฒนธรรมองค์กรนโยบายการบริหารและการจัดการความรู้/ ความสามารถของบุคลากรกระบวนการทำข้อมูล/ ระบบสารสนเทศเครื่องมือ/ อุปกรณ์

๑.๓ ประเภทความเสี่ยง

แบ่งเป็น ๔ ประเภทได้แก่

๑) ความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Risk) หมายถึงความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์เป้าหมาย พันธกิจในภาพรวมขององค์กรที่อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือการไม่บรรลุผลตามเป้าหมายในแต่ละประเด็น ยุทธศาสตร์ขององค์กร

๒) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operational Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหา การปฏิบัติงานประจำวันหรือการดำเนินงานปกติที่องค์กรต้องเผชิญเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ความเสี่ยงด้านนี้อาจเกิดจากการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติงานโดยไม่มีผังการปฏิบัติงานที่ชัดเจนหรือไม่มีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบบุคลากรขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

๓) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและควบคุมทางการเงินและการงบประมาณขององค์กรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพผลกระทบบการเงินที่เกิดจากปัจจัยภายนอกอาทิ ข้อบังคับเกี่ยวกับรายงานทางการเงินของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่กรมบัญชีกลางสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสำนักงานบรรณรวมทั้งการจัดสรรงบประมาณไม่เหมาะสม

๔) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับ (Compliance Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับประเด็นข้อกำหนดกฎหมายระเบียบการปกป้องคุ้มครองผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้เสียการป้องกันข้อมูลรวมถึง ประเด็นทางด้านกฎระเบียบอื่นๆ

การระบุความเสี่ยงควรเริ่มด้วยการแจกแจงกระบวนการปฏิบัติงานที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้แล้ว จึงระบุปัจจัยเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อกระบวนการปฏิบัติงานนั้นๆทำให้เกิดความผิดพลาดความเสียหายและเสียโอกาส ปัจจัยเสี่ยงนั้นควรจะเป็นต้นเหตุที่แท้จริงเพื่อที่จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการหามาตรการลดความเสี่ยงในภายหลัง ได้ทั้งนี้การระบุความเสี่ยงสามารถดำเนินการได้หลายวิธีอาทิจากการวิเคราะห์กระบวนการทำการวิเคราะห์ทบทวนผล การปฏิบัติงานที่ผ่านมาการประชุมเชิงปฏิบัติการการระดมสมองการเปรียบเทียบกับองค์กรอื่นการสัมภาษณ์ แบบสอบถาม

๒. การประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วยวิเคราะห์การประเมินและการจัดระดับความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของกระบวนการทำของหน่วยงานหรือขององค์กรซึ่งประกอบด้วย ๔ ขั้นตอนดังนี้

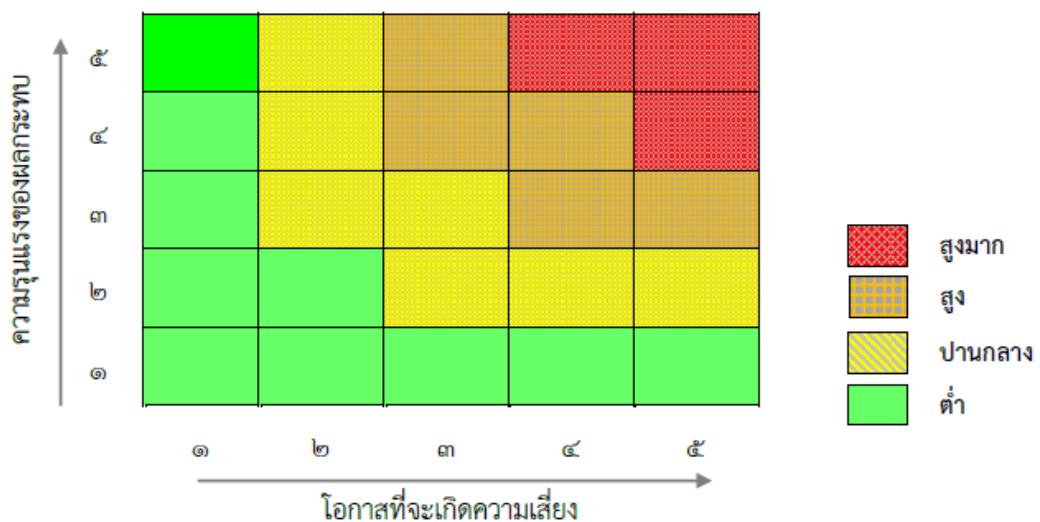
๒.๑ การกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐาน

เป็นการกำหนดเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงได้แก่ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) โดยคณะผู้บริหารความเสี่ยงได้ กำหนดหลักเกณฑ์ในการให้คะแนนระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ไว้ ๕ ระดับคือน้อยมากน้อยปานกลางสูงและสูงมากดังนี้

หลักเกณฑ์การให้คะแนนโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและความรุนแรงของผลกระทบ

ประเด็นที่พิจารณา	ระดับคะแนน				
	๑ = น้อยมาก	๒ = น้อย	๓ = ปานกลาง	๔ = สูง	๕ = สูงมาก
โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง					
ความถี่ในการเกิดเหตุการณ์หรือข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน (เฉลี่ย : ปี/ครั้ง)	๕ ปี/ครั้ง	๒-๓ ปี/ครั้ง	๑ ปี/ครั้ง	๑-๒ เดือน/ครั้ง ไม่เกิน ๕ ครั้ง/ปี	๑ เดือน/ครั้ง หรือมากกว่า
โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
ความรุนแรงของผลกระทบ					
มูลค่าความเสียหาย	< ๑ หมื่นบาท	๑ - ๕ หมื่นบาท	๕ หมื่นบาท - ๒ แสนบาท	๒ แสนบาท - ๑ ล้านบาท	> ๑ ล้านบาท
อันตรายต่อชีวิต	เดือดร้อน รำคาญ	บาดเจ็บ เล็กน้อย	บาดเจ็บ ต้องรักษา	บาดเจ็บสาหัส	อันตรายถึงชีวิต
ผลกระทบต่อภาพลักษณ์/ การดำเนินงานของหน่วยงาน	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	สูง	สูงมาก

ส่วนระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) จะพิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและผลกระทบของความเสี่ยงต่อองค์กรว่าจะก่อให้เกิดความเสี่ยงในระดับใดโดยได้กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับได้แก่สูงมากสูงปานกลางและต่ำ

๒.๒ การประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง

เป็นการนำความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงแต่ละปัจจัยที่ระบุไว้มาประเมินโอกาส (Likelihood) ที่จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยงต่างๆและประเมินระดับความรุนแรงของผลกระทบหรือมูลค่าความเสียหาย (Impact) จากความเสี่ยงเพื่อให้เห็นถึงระดับของความเสี่ยงที่แตกต่างกันทำให้สามารถกำหนดการควบคุมความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสมซึ่งจะช่วยให้สามารถวางแผนและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างถูกต้องภายใต้งบประมาณกำลังคนหรือเวลาที่มีจำกัดโดยอาศัยเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ข้างต้นซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

๑) พิจารณาโอกาสความถี่ในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ (Likelihood) ว่ามีโอกาสความถี่ที่จะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใดตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

๒) พิจารณาความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยง (Impact) ที่มีผลต่อหน่วยงานว่ามีระดับความรุนแรงหรือมีความเสียหายเพียงใดตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

๒.๓ การวิเคราะห์ความเสี่ยง

เมื่อพิจารณาโอกาสความถี่ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของแต่ละปัจจัยเสี่ยงแล้วให้นำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและผลกระทบของความเสี่ยงว่าก่อให้เกิดระดับของความเสี่ยงในระดับใด

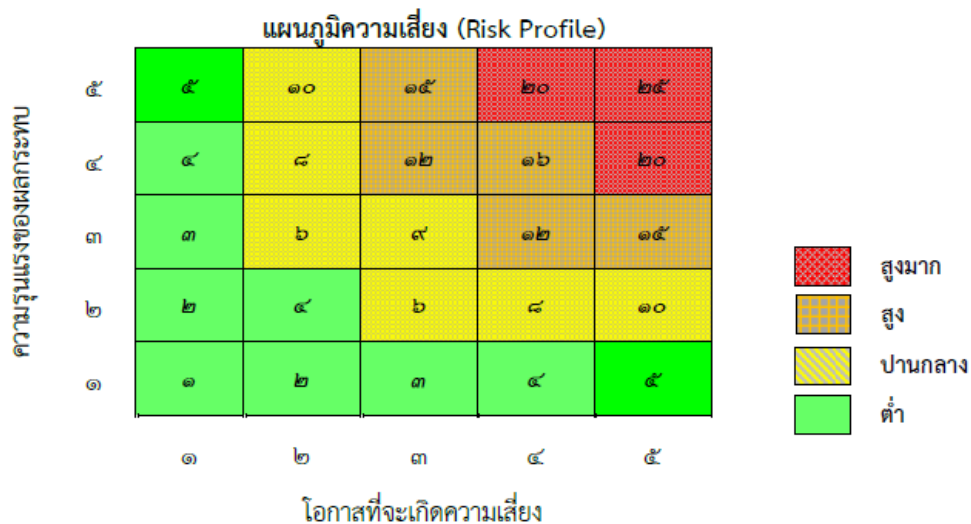
ระดับความเสี่ยง = โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ x ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆ (Likelihood x Impact) ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับสามารถแสดงเป็นแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วนซึ่งใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่งดังนี้

๑) ระดับความเสี่ยงต่ำ (Low) คะแนนระดับความเสี่ยง ๑ - ๕ คะแนนโดยทั่วไปความเสี่ยงในระดับนี้ให้ถือว่าเป็นความเสี่ยงที่ไม่มีความสำคัญต่อการดำเนินงานความเสี่ยงที่เกิดขึ้นนั้นสามารถยอมรับได้ภายใต้การควบคุมที่มีอยู่ในปัจจุบันซึ่งไม่ต้องดำเนินการใดๆเพิ่มเติม

๒) ระดับความเสี่ยงปานกลาง (Medium) คะแนนระดับความเสี่ยง ๖ - ๑๐ คะแนนยอมรับความเสี่ยงได้แต่ต้องมีแผนควบคุมความเสี่ยง

๓) ระดับความเสี่ยงสูง (High) คะแนนระดับความเสี่ยง ๑๑ - ๑๖ คะแนนต้องมีแผนลดความเสี่ยงเพื่อให้ความเสี่ยงนั้นลดลงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

๔) ระดับความเสี่ยงสูงมาก (Extreme) คะแนนระดับความเสี่ยง ๑๗ - ๒๕ คะแนนต้องมีแผนลดความเสี่ยงและประเมินซ้ำหรืออาจต้องถ่ายโอนความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยง ปีงบประมาณ ๒๕๖๕
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู

ความเสี่ยง	ผลกระทบ/ความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุ	ประเภทความเสี่ยง	โอกาส/ความถี่	ผลกระทบ/ความรุนแรง	คะแนนความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
๑. การจัดทำโครงการไม่เป็นไปตามระเบียบกฎหมาย	-อาจเป็นเหตุให้ราชการได้รับความเสียหายและเจ้าหน้าที่ต้องมีความรับผิดชอบ ทั้ง ทางแพ่ง อาญา และวินัย	- อบต. ไม่ได้บรรจุโครงการที่จำเป็นต้องดำเนินการไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น - การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี เป็นโครงการที่ไม่ได้มาจากแผนพัฒนาท้องถิ่น - การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นไม่เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง -แผนพัฒนาท้องถิ่นไม่ได้มาจากความต้องการของประชาชนโดยแท้จริง	ด้านการปฏิบัติงาน	๒	๒	๔	ต่ำ	สำนักปลัด
๒. การจ่ายขาดเงินสะสม	-อาจเป็นเหตุให้ราชการได้รับความเสียหายและเจ้าหน้าที่ต้องมีความรับผิดชอบ ทั้ง ทางแพ่ง อาญา และวินัย	- เจ้าหน้าที่ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การจ่ายขาดเงินสะสมอย่างเคร่งครัด - ขณะที่ขอมติสภา เจ้าหน้าที่ไม่ชี้แจง รายละเอียดในการดำเนินโครงการอย่างชัดเจน เป็นเหตุให้สภาท้องถิ่น สำคัญผิดในข้อเท็จจริง - ไม่มีการทบทวน ปรับแผน อบต. ก่อน เพื่อใช้งบประมาณเหลือจ่าย หรือปรับโครงการที่ไม่มีความจำเป็น เพื่อนำงบประมาณมาจัดทำโครงการก่อนโดยไม่มีเหตุผลความจำเป็นที่ต้องขออนุมัติจ่ายขาดเงินสะสม - การที่ มท. ยกเว้นหลักเกณฑ์ ให้ อบต. ไม่ต้องปฏิบัติตามขั้นตอนปกติในการขอใช้เงินสะสม เป็นความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตได้ ดังนั้น การกำกับ ดูแล การใช้งบประมาณลักษณะนี้ ควรมีแนวทางที่รอบคอบ และรัดกุม	ด้านการปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับ	๓	๓	๙	ปานกลาง	สำนักปลัด

การประเมินความเสี่ยง ปีงบประมาณ ๒๕๖๕
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู

ความเสี่ยง	ผลกระทบ/ความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุ	ประเภทความเสี่ยง	โอกาส/ความถี่	ผลกระทบ/ความรุนแรง	คะแนนความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
๓. การออกแบบและประมาณราคาก่อสร้าง	-อาจเป็นเหตุให้ราชการได้รับความเสียหาย	- การออกแบบและการคำนวณราคากลางอาจไม่สอดคล้องกับสภาพทางภูมิศาสตร์ของท้องถิ่น	ด้านการปฏิบัติงาน	๒	๓	๖	ต่ำ	กองช่าง
๔. การจัดซื้อจัดจ้าง และการจัดหาพัสดุ	-มีโอกาสนำให้ปฏิบัติผิดระเบียบกฎหมาย เกิดความล่าช้าในการทำราชการเกิดความเสียหาย	- มีระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องค่อนข้างมาก และมี การปรับเปลี่ยนระเบียบอยู่ตลอด - กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างมีหลายขั้นตอน โดยอาจมี ผู้ปฏิบัติงานเพียงคนเดียวทำให้เกิดความผิดพลาดได้ - ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจไม่เพียงพอ หรือมี ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อย - ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติงานด้วยความประมาทเลินเล่อ - ผู้ปฏิบัติงานจงใจทุจริต ประพฤติมิชอบ	ด้านการปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับ	๔	๔	๑๖	สูง	กองคลัง
๕. การเบิกจ่ายค่าตอบแทน (การเบิกค่าตอบแทน การปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ การเดินทางไปราชการ ประชุม อบรม สัมมนา)	-มีโอกาสนำให้ปฏิบัติผิดระเบียบกฎหมายราชการเกิดความเสียหาย	- การควบคุม กำกับดูแล ตรวจสอบเรื่องการเบิกจ่ายค่าตอบแทนอาจเกิดข้อผิดพลาดไม่เป็นไปตามระเบียบข้อกฎหมายที่กำหนด - ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจระเบียบข้อกฎหมายไม่เพียงพอหรือมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อย - ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติงานด้วยความประมาทเลินเล่อ - ผู้ปฏิบัติงานจงใจทุจริต ประพฤติมิชอบ	ความเสี่ยงด้านการเงิน	๓	๒	๖	ปานกลาง	ทุกสำนัก/กอง

การประเมินความเสี่ยง ปีงบประมาณ ๒๕๖๕

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู

ความเสี่ยง	ผลกระทบ/ความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุ	ประเภทความเสี่ยง	โอกาส/ความถี่	ผลกระทบ/ความรุนแรง	คะแนนความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
๖. การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว (รถยนต์ วัสดุสำนักงาน)	-อาจเป็นเหตุให้ราชการได้รับความเสียหายและเจ้าหน้าที่ต้องมีความรับผิดชอบทั้ง ทางวินัย	- ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ ระเบียบ ข้อกฎหมาย เช่น ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการใช้และการรักษารถยนต์ส่วนกลาง และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง - ขาดการควบคุม การกำกับติดตามหรือตรวจสอบการใช้ทรัพย์สินของทางราชการ	ด้านการปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับ	๔	๒	๘	ปานกลาง	ทุกสำนัก/กอง
๗. การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติโดยมิชอบของเจ้าหน้าที่	-อาจเป็นเหตุให้ราชการได้รับความเสียหายและเจ้าหน้าที่ต้องมีความรับผิดชอบทั้ง ทางวินัย	- การปฏิบัติหน้าที่โดยเอื้อผลประโยชน์แก่ตนเองหรือบุคคลอื่น - การละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ	ด้านการปฏิบัติงาน	๒	๒	๔	ต่ำ	ทุกสำนัก/กอง

๓.๓ การจัดลำดับความเสี่ยง

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว ได้ประเมินความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง สามารถสรุปการประเมินความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง ได้ดังนี้

ประเด็นความเสี่ยง	ลำดับความสำคัญของความเสี่ยง
การจัดทำโครงการไม่เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย	ลำดับ ๕ (ระดับความเสี่ยงต่ำ = ๔)
การจ่ายขาดเงินสะสม	ลำดับ ๙ (ระดับความเสี่ยงปานกลาง = ๙)
การออกแบบการประมาณราคาก่อสร้าง	ลำดับ ๔ (ระดับความเสี่ยงปานกลาง = ๖)
การจัดซื้อจัดจ้าง และการจัดหาพัสดุ	ลำดับ ๑ (ระดับความเสี่ยงสูง = ๑๖)
การเบิกจ่ายค่าตอบแทนค่าเดินทางไปราชการ	ลำดับ ๔ (ระดับความเสี่ยงปานกลาง = ๖)
การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว	ลำดับ ๓ (ระดับความเสี่ยงปานกลาง = ๘)
การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่	ลำดับ ๕ (ระดับความเสี่ยงต่ำ = ๔)

๓. การจัดการความเสี่ยง

เป็นการกำหนดแนวทางตอบสนองความเสี่ยงซึ่งมีหลายวิธีและสามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้รับผิดชอบแต่ทั้งนี้วิธีการจัดการความเสี่ยงต้องคุ้มค่ากับการลดระดับผลกระทบที่เกิดจากความเสี่ยงนั้นโดยทางเลือกหรือวิธีการจัดการความเสี่ยงประกอบด้วย ๔ แนวทางหลักคือ

๑) การยอมรับ (Take) หมายถึงการที่ความเสี่ยงนั้นสามารถยอมรับได้ภายใต้การควบคุมที่มีอยู่ซึ่งไม่ต้องดำเนินการใดๆอาทิกรณีที่มีความเสี่ยงในระดับไม่รุนแรงและไม่คุ้มค่าที่จะดำเนินการใดๆให้ขออนุมัติหลักการรับความเสี่ยงไว้และไม่ดำเนินการใดๆแต่ควรมีมาตรการติดตามอย่างใกล้ชิดเพื่อรองรับผลที่จะเกิดขึ้น

๒) การลดหรือควบคุมความเสี่ยง (Treat) หมายถึงการลดโอกาสที่จะเกิดขึ้นหรือลดความเสียหายโดยการจัดระบบการควบคุมหรือเปลี่ยนแปลงขั้นตอนบางส่วนของกิจกรรมหรือโครงการที่นำไปสู่เหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยงเพื่อให้มีการควบคุมที่เพียงพอและเหมาะสมอาทิการปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานการจัดอบรมเพิ่มทักษะในการทำให้กับพนักงานและการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน

๓) การหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Terminate) หมายถึงความเสี่ยงที่ไม่สามารถยอมรับและต้องจัดการให้ความเสี่ยงนั้นไปอยู่นอกเงื่อนไขการดำเนินงานโดยมีวิธีการจัดการความเสี่ยงในกลุ่มนี้อาทิการหยุดหรือยกเลิกการดำเนินงานหรือกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงนั้น

๔) การถ่ายโอนความเสี่ยง (Transfer) หมายถึงความเสี่ยงที่สามารถโอนไปให้ผู้อื่นได้อาทิการทำประกันภัยประกันทรัพย์สินกับบริษัทประกันการจ้างบุคคลภายนอกหรือการจ้างบริษัทภายนอกมาจัดการในงานบางอย่างแทนเช่นงานรักษาความปลอดภัย

เมื่อเลือกวิธีการหรือมาตรการที่เหมาะสมที่จะใช้จัดการความเสี่ยงแล้วต้องมีการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อกำหนดมาตรการหรือแผนปฏิบัติการในการจัดการและควบคุมความเสี่ยงที่สูง (High) และสูงมาก (Extreme) นั้นให้ลดลงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้สามารถปฏิบัติได้จริงและให้สามารถติดตามและประเมินผลการจัดการความเสี่ยงนั้นได้รวมทั้งต้องพิจารณาถึงความคุ้มค่าในด้านค่าใช้จ่ายและต้นทุนที่ต้องใช้ลงทุนในการกำหนดมาตรการหรือแผนปฏิบัติการนั้นกับประโยชน์ที่จะได้รับด้วย

๔. การรายงานและติดตามผล

หลังจากจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงและมีการดำเนินงานตามแผนแล้วจะต้องมีการรายงานและติดตามผลเป็นระยะเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการดำเนินงานไปอย่างถูกต้องและเหมาะสมโดยมีเป้าหมายในการติดตามผลคือเป็นการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของวิธีการจัดการความเสี่ยงรวมทั้งติดตามผลการจัดการความเสี่ยงที่ได้มีการดำเนินการไปแล้วว่าบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงหรือไม่โดยหน่วยงานต้องสอบถามดูว่าวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงใดมีประสิทธิภาพดีก็ให้ดำเนินการต่อไปหรือวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงใดควรปรับเปลี่ยนและนำผลการติดตามไปรายงานให้ฝ่ายบริหารทราบตามแบบรายงานที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นทั้งนี้กระบวนการสอบถามอาจกำหนดข้อมูลที่ต้องติดตามหรืออาจทำ Check List การติดตามพร้อมทั้งกำหนดความถี่ในการติดตามผลโดยสามารถติดตามผลได้ใน ๒ ลักษณะคือ

๑) การติดตามผลเป็นรายครั้ง (Separate Monitoring) เป็นการติดตามตามรอบระยะเวลาที่กำหนดเช่น ทุก ๓ เดือน ๖ เดือน ๙ เดือนหรือทุกสิ้นปี เป็นต้น

๒) การติดตามผลในระหว่างการปฏิบัติงาน (Ongoing Monitoring) เป็นการติดตามที่รวมอยู่ในการดำเนินงานต่างๆตามปกติของหน่วยงาน

๕. การประเมินผลการบริหารความเสี่ยง

คณะทำบริหารความเสี่ยงจะต้องทำสรุปรายงานผลและประเมินผลการบริหารความเสี่ยงประจำปีต่อคณะกรรมการบริหารอบต.หนองบัว เพื่อให้มั่นใจว่าอบต.หนองบัว มีการบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างเหมาะสมเพียงพอถูกต้องและมีประสิทธิภาพมาตรการหรือกลไกการควบคุมความเสี่ยงที่ดำเนินการสามารถลดและควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้จริงและอยู่ในระดับที่ยอมรับได้หรือต้องจัดทำมาตรการหรือตัวควบคุมอื่นเพิ่มเติมเพื่อให้ความเสี่ยงที่ยังเหลืออยู่หลังมีการจัดการอยู่ในระดับที่ยอมรับได้และให้องค์กรมีการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรมในการดำเนินงาน

๖. การทบทวนการบริหารความเสี่ยง

การทบทวนแผนบริหารความเสี่ยงเป็นการทบทวนประสิทธิภาพของแนวการบริหารความเสี่ยงในทุกขั้นตอนเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาแผนงานในการบริหารความเสี่ยงให้ทันสมัยและเหมาะสมกับการปฏิบัติงานจริงเป็นประจำทุกปี

การจัดการความเสี่ยง ปีงบประมาณ ๒๕๖๕
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู

ความเสี่ยง	วิธีการจัดการความเสี่ยง	รายละเอียดการจัดการ	ทางเลือกที่เหมาะสม	ผู้รับผิดชอบ
๑. การจัดทำโครงการ	การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง	ไม่ควรหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้		
	การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	- อบต. ต้องตรวจสอบก่อนดำเนินการ - อบต. ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ - กำชับให้เจ้าหน้าที่ต้องสำรวจสภาพพื้นที่จริงก่อนดำเนินการหากไม่ปฏิบัติตามให้ดำเนินการทางวินัย	การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	กองช่าง/กองคลัง
	การรับความเสี่ยงไว้เอง	ไม่ควรหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้		
	การถ่ายโอนความเสี่ยง	ไม่ควรหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้		
๒. การจ่ายขาดเงินสะสม	การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง	ไม่ควรหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้		
	การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	- แจ่งเวียนแนวทางปฏิบัติให้ชัดเจนป้องกันการตีความเข้าใจตัวเอง - ให้ อบต. ปฏิบัติตามแนวทางใช้จ่ายเงินสะสมอย่างเคร่งครัด	การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	สำนักปลัด/กองคลัง
	การรับความเสี่ยงไว้เอง	ไม่ควรหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้		
	การถ่ายโอนความเสี่ยง	ไม่ควรหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้		
๓. การออกแบบ การประมาณราคาก่อสร้าง	การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง	ไม่ควรหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้		
	การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	ต้องมีมาตรการในการควบคุมและให้ความรู้ในการกับก่อสร้างท้องถิ่นที่จะดำเนินการก่อสร้าง	การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	กองช่าง
	การรับความเสี่ยงไว้เอง	ไม่ควรหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้		
	การถ่ายโอนความเสี่ยง	ไม่ควรหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้		

การจัดการความเสี่ยง ปีงบประมาณ ๒๕๖๕
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู

ความเสี่ยง	วิธีการจัดการความเสี่ยง	รายละเอียดการจัดการ	ทางเลือกที่เหมาะสม	ผู้รับผิดชอบ
๔. การจัดซื้อจัดจ้าง และการจัดหาพัสดุ	การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง	ไม่ควรหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้		
	การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแผนการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้แก่บุคลากร ผู้ปฏิบัติงานให้เข้าใจในระเบียบ ข้อกฎหมาย เรื่องการจัดซื้อจัดจ้างและระเบียบ ข้อกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การปฏิบัติงานถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้ <li style="text-align: right;">- กำหนด แผนอัตรากำลังให้มีผู้ปฏิบัติงานที่เพียงพอ - หัวหน้าหน่วยงานต้องควบคุม กำกับดูแล ตรวจสอบการปฏิบัติของผู้ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อกฎหมายอย่างเคร่งครัด - หากพบว่ามีผลกระทบจะต้องดำเนินการทางวินัย ละเอียด และอาญาอย่างเคร่งครัด - เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบให้บุคลากรในหน่วยงาน เพื่อไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนในตำแหน่งหน้าที่อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย โดยการฝึกอบรม การมอบนโยบายของผู้บริหาร และการเผยแพร่กิจกรรมด้านการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม เพื่อสร้างจิตสำนึกสุจริต 	การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	กองคลัง
	การรับความเสี่ยงไว้เอง	ไม่ควรหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้		
	การถ่ายโอนความเสี่ยง	ไม่ควรหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้		

การจัดการความเสี่ยง ปีงบประมาณ ๒๕๖๕

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู

ความเสี่ยง	วิธีการจัดการความเสี่ยง	รายละเอียดการจัดการ	ทางเลือกที่เหมาะสม	ผู้รับผิดชอบ
๕. การเบิกจ่ายค่าตอบแทน (การเบิกค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ การเดินทางไปราชการ ประชุม อบรม สัมมนา)	การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง	ไม่ควรหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้		
	การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	- สร้างความรู้ความเข้าใจให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจระเบียบ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ปฏิบัติงานถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้ - สร้างองค์ความรู้ รวบรวมและสรุประเบียบ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องเผยแพร่ให้ผู้ปฏิบัติงานใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติ - หัวหน้าหน่วยงานต้องควบคุม กำกับดูแล ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ	การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	ทุกสำนัก/กอง
	การรับความเสี่ยงไว้เอง	ไม่ควรหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้		
	การถ่ายโอนความเสี่ยง	ไม่ควรหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้		
๖. การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว (เช่น รถยนต์ วัสดุสำนักงาน)	การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง	ไม่ควรหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้		
	การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	- สร้างความเข้าใจให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจระเบียบ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง - หัวหน้าหน่วยงานต้องควบคุม กำกับดูแล ตรวจสอบการใช้ทรัพย์สินของทางการให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด - ส่งเสริมให้เกิดความคิดแยกแยะเรื่องผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวม	การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	ทุกสำนัก/กอง
	การรับความเสี่ยงไว้เอง	ไม่ควรหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้		
	การถ่ายโอนความเสี่ยง	ไม่ควรหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้		

การจัดการความเสี่ยง ปีงบประมาณ ๒๕๖๕

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู

ความเสี่ยง	วิธีการจัดการความเสี่ยง	รายละเอียดการจัดการ	ทางเลือกที่เหมาะสม	ผู้รับผิดชอบ
๗. การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติโดยมิชอบของเจ้าหน้าที่	การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง	ไม่ควรหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้		
	การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	- เผยแพร่ความรู้และสร้างความตระหนักรู้ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนหรือบุคคลอื่น - หัวหน้าหน่วยงานต้องควบคุม กำกับดูแล ตรวจสอบการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ - หากพบว่ามี การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ต้องมีการดำเนินการทางวินัยและคดีอาญาแก่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นในทันที	การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	ทุกสำนัก/กอง
	การรับความเสี่ยงไว้เอง	ไม่ควรหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้		
	การถ่ายโอนความเสี่ยง	ไม่ควรหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้		